

Azərbaycan dünyaya Günəş kimi doğub

Prezident İlham Əliyev Ümummilli lider
Heydər Əliyevin bu arzusunu tarixi gerçəyə çevirib

Müstəqil dövlətimizin banisi Ümummilli lider Heydər Əliyev ölkəmizi əsaslı islahatlarla inkişaf yoluna çıxaranda demişdi ki, Azərbaycan tezliklə dünyaya Günəş kimi doğacaq. Ulu öndərin yarımçıq qalmış arzu və əməllərini böyük inam və əmanət etdiyi Prezident İlham Əliyevin 20 illik müdrik və qətiyyətli siyasəti ilə Azərbaycan artıq dünyaya Günəş kimi nur saçır.

Ölkəmizin son 20 ildə qazandığı uğurlardan bugünlərdə bütün dünya sürətli və əhatəli tərəqqi nümunəsi kimi danışır. Bu nailiyyətlər Heydər Əliyev siyasi məktəbinin varisi və layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsinin, səmərəli fəaliyyətinin, düzgün, məqsədyönlü sosial-iqtisadi strategiyasının nəticəsidir.

Dövlət başçısı prezidentliyinə ötən dövründə elə vaxtlar olub ki, heç kimin öncədən düşünə bilməyi bir səviyyədə qətiyyət nümayiş etdirib. Ölkə rəhbəri atdığı addımlarla Azərbaycanı tək Cənubi Qafqazda deyil, Qərblə Şərqi, Şimala Cənubun qovuşduğu böyük bir regionda ən nüfuzlu bir dövlətə çevirib.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ötən 20 ildə Azərbaycanın iqtisadiyyatı 4 dəfədən çox böyüyüb, qeyri-neft sektorunda istehsal olunan ümumi daxili məhsulun nominal həcmi 16, dövlət büdcəsinin gəlirləri 30 dəfəyə qədər, Dövlət Neft Fondunun strateji valyuta ehtiyatları 67 dəfədən çox artıb. Əgər 2003-cü ildə dövlətimizin xarici borcunun ÜDM-də payı 21,6 faiz idisə, 2022-ci ildə həmin rəqəm 9,5 faiz təşkil edib. Bu göstərici ilə Azərbaycan dünyanın ən az borclanan ölkələri siyahısında qərarlaşıb. Bütün bunlar Azərbaycan Prezidentinin rəhbərliyi ilə sözügedən dövrdə əldə olunan iqtisadi uğurların ümumi mənzərəsini əks etdirir. Bu müddətdə iqtisadiyyatın digər sahələrində, ölkənin sosial həyatında və maliyyə sektorunda da inkişaf dinamikası yüksələn xətlə nəzərə çarpıb.

Azərbaycanın qısa zamanda bu qədər qüdrətli bir dövlət kimi tanınması respublikamızı özündən asılı vəziyyətə salmaq istəyənlərin arzularını gözündə qoyub. Bu gün dövlətimiz güclü iqtisadiyyatı, kifayət qədər dayanıqlı sosial durumu, yetərinə güclü ordusu ilə vaxtilə bir məkanda birləşdiyimiz respublikaların hamısına nümunədir. Beynəlxalq təşkilatların müəyyənləşdirdikləri bir çox reytinglərdə Azərbaycan bugünkü uğurları ilə nəinki MDB ölkələrini qabaqlayır, hətta dünyanın bir çox inkişaf etmiş ölkələrini də geridə qoyur.

Azərbaycan Prezidentinin müdrik siyasəti, dövlətimizin güc-qüdrəti ilə 30 il işğalda saxlanılan ərazilərimiz düşməndən geri alındı. Eyni zamanda, bütün dünyaya separatizmin kökünü necə kəsməyin inkişaf qədər mövcud olmayan nümunəsi də sərgiləndi. Dünyanın aparıcı ölkələrinin hərbi məktəblərinin 44 günlük Vətən savaşında ordumuzun döyüş təcrübəsini öyrənməsi Azərbaycanın bir dövlət, bir millət olaraq dünya miqyasında möhtəşəm uğurunun daha bir təsdiqi oldu və respublikamızın nüfuzundan xəbər verdi.

Prezident İlham Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə son 20 ildə aparılan islahatlar ölkə həyatının bütün sahəsini əhatə edib. Paytaxtımızın, şəhər və rayonlarımızın siması müasirləşib. Respublikamız bütün dünyaya nümunə ola biləcək ictimai-siyasi sabitlik adasına çevrilib. Elə buna görə də Bakı şəhəri müxtəlif nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi bir məkən kimi tanınıb.

Əlbəttə, belə bir ab-havanın, sağlam mühitin yaranması üçün güclü iqtisadiyyatın olması zəruri idi. Cənab İlham Əliyev 2003-cü il oktyabr ayında ölkə Prezidenti seçildiyi ilk gündən bunun önəmi olduğunu hər kəsdən daha yaxşı dəyərləndirə bildi. Dövlət başçısı iqtisadiyyatı neftlə bağlı olan Azərbaycanda bu asılılığının aradan qaldırılmasının strategiyasını müəyyənləşdirdi. Hakimiyyətinin ilk vaxtlarından "biz bundan sonra elə yaşamağı ki, bizi, bir neft ölkəsi deyilik və neftimiz yoxdur" deyən Prezident

"qara qızıl"a bağlı iqtisadiyyatın gələcəyini layiqincə qiymətləndirərək daha uzaq perspektivə diqqət yetirməyi bacardı. "Neft pulları"nın həmişəlik olmayacağını söyləyən Prezident İlham Əliyev iqtisadiyyatın köklü şəkildə yenidən qurulması işlərinə start verdi.

Ölkə iqtisadiyyatının real sektorunun sürətli inkişafı bu sahəyə münbit fəaliyyət meydanı yaradılacağı halda mümkün idi. Bunun vacibliyini qiymətləndirən dövlət başçısı 2004-cü ildən başlayaraq regionların sosial-iqtisadi inkişafı üzrə dövlət proqramları çərçivəsində iri infrastruktur layihələrinin reallaşdırılmasına qərar verdi. Ötən dövr ərzində bölgələrin enerji, qaz, su təchizatının yüksək səviyyədə təmin edilməsi və yol infrastrukturunun yenidən qurulması sahəsində inqilabi nəticələrə gətirib çıxaran layihələr həyata keçirildi.

2014-cü ilin ikinci yarısından etibarən heç kimin gözləmədiyi halda dünya bazarlarında neftin qiymətləri kəskin şəkildə aşağı düşməyə başladı. Neft gəlirlərinin qısa zaman kəsiyində azalması ölkə iqtisadiyyatının yenidən qurulması və onun qeyri-neft sektoruna davamlı şəkildə transformasiya olunması sahəsində bəzi problemlər yaratdı. Neftin qiymətləri ətrafında gedən siyasi oyunlar vəziyyəti bir qədər də mürəkkəbləşdirdi.

Neft qiymətləri ətrafında baş verən bu proseslərin nə qədər davam edəcəyini müəyyənləşdirmək çətin olduğundan Prezident İlham Əliyev gözləmə mövqeyi tutmadı, ölkədə post-neft dövrünün başladığını rəsmi şəkildə bildirdi. Yeni dövr üçün ölkənin iqtisadi siyasətə, praktik olaraq yeni iqtisadi modelə idarə olunmağa başlandı. 2015-ci ilin son aylarından ölkədə azad sahibkarlığın inkişafını gerçəkləşdirən və ona hər yerdə "yaşıl işıq" yandıran mühüm qərarlar qəbul edildi. Azərbaycan iqtisadiyyatının bütün istiqamətlər üzrə hərtərəfli tərəqqisini nəzərdə tutan strateji yol xəritələri təsdiqləndi. Bu sənədlərin işlənilib hazırlanmasında yerli xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla beynəlxalq təcrübədən geniş istifadə edildi və bu işə dünyanın aparıcı mütəxəssisləri cəlb olundu.

Bu gün Prezident İlham Əliyevin şəxsi təşəbbüsü ilə real sektorun əsas istiqamətləri üzrə ölkə iqtisadiyyatında inqilabi dəyişikliklər baş verməkdədir. Qeyri-neft sənayesində iri və orta istehsal müəssisələrinin qurulması yaxın gələcəkdə Azərbaycanı xam neft satan ölkədən neftdən hazırlanan məhsulların ixracatçısına çevirəcək. Bu istiqamətdə artıq ciddi uğurlar əldə olunmağa başlayıb.

Azərbaycanda ənənəvi sahə olan aqrar sektor öz inkişafının yeni mərhələsinə yaşayır. İndi Azərbaycan hökuməti qeyri-neft sənayesi və kənd təsərrüfatında istehsal ediləcək məhsulların "Made in Azerbaijan" brendi ilə dünya bazarlarında öz layiqli yerini tutması istiqamətində ciddi layihələr həyata keçirir. Dünyanın aparıcı ölkələrində respublikamızın ticarət evləri yaradılır və Azərbaycan brendi olan məhsulların yeni bazarları müəyyənləşdirilir.

Azərbaycan həm də turizm dövlətinə çevrilməkdədir. Bunun üçün hər cür şəraiti olan ölkəmizdə cənab İlham Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə qəbul edilən qərarların əhəmiyyəti misilsizdir.

Azərbaycanı dünyaya daha yaxından tanıdılmasını istiqamətində ilk addım kimi Bakıda keçirilən "Eurovision" mahnı müsabiqəsi dünyanın diqqətini ölkəmizə cəlb etdi. Bunun ardınca respublikamızda bir-birindən əhəmiyyətli beynəlxalq tədbirlər – 2015-ci ildə beynəlxalq heyran edən birinci Avropa Oyunlarının, 2016-cı ildən etibarən "Formula 1" yarış-

larının, 2017-ci ildə isə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının yüksək səviyyədə təşkili dünyanın diqqətini iri planda respublikamıza yönəltdi. Yüksək səviyyədə keçirilən bu tədbirlər, eyni zamanda, Azərbaycanın bütün dünyaya təqdimatı demək idi. Bu təqdimatın məntiqi nəticəsi isə göz önündədir. İndi ölkəmizin hər yerində, xüsusilə də Bakı şəhərində əcnəbi turistlərin sayının nə qədər artdığı aydın görünür.

Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə iqtisadiyyata böyük töhfə verən istiqamətlərdən biri də ölkəmizin əlverişli coğrafi mövqeyindən məharətlə istifadə etməklə onu tranzit yükdaşıma sahəsində nəhəng logistik haba çevirmək oldu. Son bir neçə il ərzində bununla bağlı görülən işlərə diqqət yetirməklə, demək olar ki, Azərbaycan bu gün Qərblə Şərqi, Şimala Cənub arasında tranzit yükdaşıma sahəsində lokomotivə çevrilib. Tarixi İpək yolunun bir qolu kimi Şərqlə Qərbi birləşdirən Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolunun, Cənub–Şərqi Asiya ölkələrindən, eləcə də Hindistandan tranzit yüklərin Azərbaycan üzərindən Şimal–Cənub Dəhlizinin və Ələt zonasında Xəzər hövzəsinin ən böyük Beynəlxalq Ticarət Limanının tikintisi, əslində, bu sahədə yeni eranın təməlini qoydu. Bütün bu layihələr və respublikada tranzit yükdaşıma sahəsində sistemləşdirilərək müasir bazarın tələblərinə uyğun yenidən qurulması Prezident İlham Əliyevin şəxsi təşəbbüsünün nəticəsidir.

Bu layihələrin icrası Azərbaycanı regionun ən böyük tranzit yükdaşıma dəhlizinə çevirməklə ölkəmizdən milyonlarla ton yüklərin daşınmasına şərait yaratdı. Bu nəhəng yük axını Azərbaycana böyük həcmdə valyuta gətirdi. Şərqlə Qərbi birləşdirən Orta Dəhlizin açılması və onun hazırda İran üzərindən Naxçıvana və oradan Türkiyə və Avropaya uzanması istiqamətində atılan real addımlar isə ölkəmizə böyük iqtisadi və siyasi dividendlər gətirməklə dünya ticarət məkanında ciddi yerlilik yaradı.

Ölkə rəhbərinin iradəsi ilə ərsəyə gələn və bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan ən böyük transmilli layihələrdən biri də Cənub Qaz Dəhlizidir. Bu layihə Prezident İlham Əliyevin daha bir şahənə əsəridir və onun reallaşması bilavasitə dövlət başçısının iradəsi və qətiyyəti nəticəsində mümkün oldu. Layihənin gerçəkləşməsi ilə bağlı yaradılan çətinliklərə və təzyiqlərə baxmayaraq cənab İlham Əliyev bütün məsuliyyəti öz üzərinə götürərək 11 beynəlxalq şirkətin, 7 hökumətin və 11 qaz alıcısının sıx əməkdaşlığını təmin edə bildi. Uzun illər ərzində qaz təchizatının şaxələndirilməsini arzulayan Avropa dövlətlərinin bu istəyini məhz Prezident İlham Əliyev reallaşdırdı. ABŞ-nin də böyük dəstəyi ilə ərsəyə gələn XXI əsrin bu nəhəng enerji layihəsi Azərbaycana iqtisadi səmərə ilə yanaşı, siyasi uğur da qazandırdı. Azərbaycan Avropanın strateji tərəfdaşına çevrildi.

Bütün bu görülən işlər və əldə olunan yüksək nəticələr hesabına İndi Azərbaycan həm Qərb, həm də Şərqi üçün, sözün əsl mənasında, ən etibarlı strateji tərəfdaşa çevrilib. Müasir və multikultural dəyərləri ilə dünyəvi bir dövlətə çevrilmiş gənc Azərbaycan Respublikasının qısa bir zamanda əldə etdiyi bu uğurlar, şübhəsiz ki, Prezident İlham Əliyevin gərgin əməyinin məntiqi nəticəsidir.

Bu gün bütün sahələrdə Cənubi Qafqazın lider dövləti statusunu qazanan və dünyanın ən nüfuzlu dövlətlərindən birinə çevrilən Azərbaycan illərdən bəri iqtisadi tənəzzül içərisində çapalayan, 35 il ərzində "Qarabağ Ermənistanı" mifi ilə xumarlanan və ordumuz tərəfindən 44 gündə darmadağın edilən şəğəl ölkəyə gələcək mövcudluğu böyük şübhə doğuran bir dövlət kimi baxır.

Fikrət YUSİFOV,
iqtisad elmləri doktoru, professor